

BUFFKLEURIGE AMERIKAANSE LEGHORNKRIELEN

Tekst en foto's: Arie van Bijsterveldt

Boven: Tekening van Van Gink 1967. Archief Ned. Leghornclub.

Amerikaanse Leghornkrielen in de kleurslag Buff zijn bijzonder fraai. Deze kleurslag past uitstekend bij de sierlijke Leghorns met hun gele loopbenen en mooie rode kam als kroon op deze verschijning.

De Amerikaanse Buff Leghornkrielen zijn in Nederland een zeldzaamheid; ze zijn kort na de Nederlandse erkenning in 1970 zelfs lange tijd niet meer op enige show gezien.

Geschiedenis van de buff Leghornkrielen in Amerika

Danne J. Honour, een van de bekendste Buff Leghorn fokkers uit Amerika, stuurde mij de volgende informatie over het ontstaan van de Buff Leghornkrielen in de USA:

“De eerste foklijn van de Amerikaanse Buff Leghornkrielen ontstond in 1932 in Amerika, toen J. DeBee begon met het kruisen van grote Buff Leghorns met bruine Leghornkrielen. Het kostte hem 10 jaar om het gewenste krielformaat vast te leggen. Voor mij was DeBee de eerste die de Buff Leghornkrielen veredelde tot een goede stam.

Rechts: Verzendlabel van J.A. DeBee.
Foto: Archief Danne Honour.

Ook Burt Gaude had jarenlang Buff Leghornkrielen en verkocht ze aan vele fokkers. De lijn van Burt was de belangrijkste en er zijn nog steeds fokkers die met dieren van deze lijn fokken. Ik weet nog dat de dieren van Burt de goede Buff kleur hadden;

sommigen hadden wel wat fouten, zoals: de kammen wat grof van structuur, losse bevedering, korte poten en ook soms groene poten. Ze werden wat groot, met vleugels die als ze vertikaal gedragen werden, voorbij het lichaam staken, maar zoals gezegd was de Buff kleur goed, de oorlellen waren goed van vorm en kleur, brede bevedering, goede staartlengte en goed type.

Links: Erecertificaat gewonnen door DeBee in 1940 met zijn Buff Leghornkrielen.

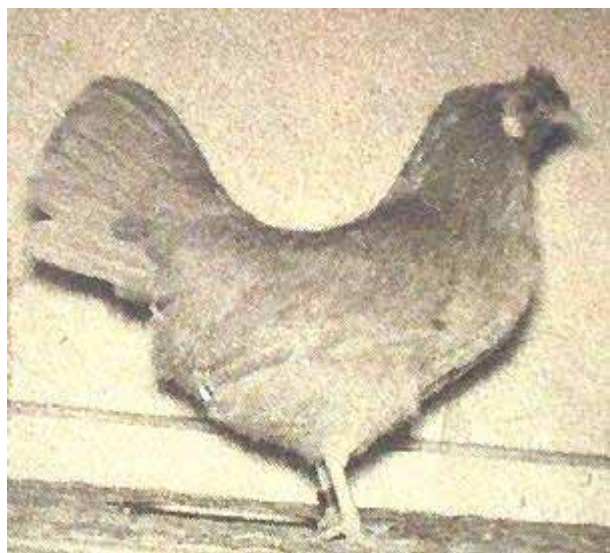
Foto: Archief Danne Honour.

Mijn Buff Leghornkrielen kwamen uit de stam van Burt Gaude. Ik heb er witte Leghornkrielen van E.L. March ingekruist om ze te

verbeteren qua bevedering, pootlengte en kamstructuur. De groene pootkleur heb ik er uit kunnen fokken, en binnen een paar jaar had ik de Buff kleur weer terug, samen met de langere poten en strakkere bevedering. Ik zie niet graag Leghorns met korte poten; dat past gewoon niet bij het ras. Ik houd ook niet van lange en laag gedragen vleugels, en te grote kammen. Dan zijn ze niet in verhouding en lijken niet in balans. Ik herinner me dat Henry Ahlf (die witte Leghornkrielen had) eens naar mijn Buff krielen kwam kijken, en zei dat ze een beetje te groot waren. Henry's witte krielen waren kleiner, en nadat ik me er een aantal jaren op toegelegd had, lukte het me om die van mij ook kleiner te krijgen.

Ik heb vaak met Burt Gaude gecorrespondeerd; hij wist goed wat er nog aan zijn fokstam mankeerde en de laatste jaren fokte hij ze in zeer goede kwaliteit. De Buff Leghornkrielen waren zijn specialiteit en hij verdient veel eer omdat hij ze zo verfijnd heeft. De laatste 30 jaar zijn er andere fokkers mee bezig gegaan en die hebben ook veel succes gehad, maar Burt was de leider en topfokker.

Ik heb helaas nooit veel foto's van mijn Buff krielen gemaakt, had ik dat nu maar wel gedaan... ze waren nu goed van pas gekomen voor dit artikel."

Links boven: Buff Leghornkrielen van Burt Gaude in 1967.

Rechts boven: Buff Leghorn krielen van Danne Honour. Foto's: Archief Danne Honour.

De import uit Amerika

In de jaren zestig werd een aantal van deze krielen door mevrouw Banning-Vogelpoel of mevrouw Sterk-Takes vanuit Amerika naar ons land gehaald.

De heren IJpma, toen woonachtig in Tuitjenhorn en Otten Sr uit Amsterdam hebben deze kleurslag laten erkennen, samen met de heer Kuijken uit Bentveld.

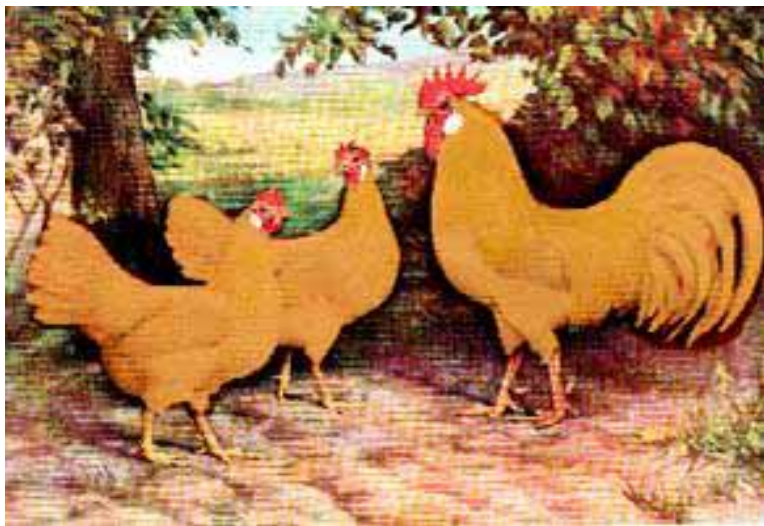
In tegenstelling tot de huidige gang van zaken, heeft de heer IJpma toen de Standaardcommissie laten weten dat zij deze kleurslag op de tentoonstelling van Ornis te

Amsterdam ter erkenning zouden inzenden en daar heeft de erkenning ook plaats gevonden. Na de erkenning is de kleurslag weer snel verdwenen omdat deze dieren veel te kleine eieren legden, waardoor het niet mogelijk was wat grotere aantallen goede dieren te fokken om zo voldoende te kunnen selecteren.

Rechts: Ideaalbeeld, vrij naar een tekening van de witte leghornkrielen van A. Schilling.

Het type van de Amerikaanse Buff Leghornkriel

De Amerikaanse Leghornkrielen zijn ongeveer net zo groot als de Nederlandse Leghornkrielen, alleen ogen ze sierlijker. Dat komt vooral door hun rijkere staartbevedering en door de prachtige sierveerontwikkeling, vooral bij de hanen. Een belangrijk kenmerk is dat de rug - in tegenstelling tot het Nederlandse type - wat holrond is en ook het zadel is wat breder en rijker bevederd. In verhouding tot het lichaam zijn de kopversierselen kleiner en vooral fijn van weefsel en de kamhiel is lang. Bij de hanen staat de enkele kam rechtop en steekt de kamhiel recht naar achteren. Bij de hennen moet het achterdeel van de kam omvallen. Dit zijn raskenmerken waaraan veel waarde gehecht moet worden. De ogen zijn oranje-roodbruin (bij het Nederlandse type oranjerood), de oren wit en de benen geel van kleur.

Veel rood in de oren, wit in het gezicht bij jonge dieren, te kort of rond in de rug zijn ernstige fouten. Dat geldt ook voor een te zware, te ondiep of slecht getande kam. Ook een slag in het kamfront en gevouwen oren zijn fouten.

Een jong haantje weegt ca. 700 gram en een oude haan 800 gram. Voor de hennetjes geldt een gewicht van 600 tot 700 gram. De ringmaat is 13 mm en 11 mm voor respectievelijk de haantjes en hennetjes.

De Buff kleur

De Buff kleur is een gelijkmatige, typisch warm goudgele kleur, die wel eens vergeleken wordt met de kleur van een ouderwetse zeem, maar toch wat meer richting bruin toont. Een belangrijk beoordelingscriterium is dat de kleur egaal is en dat er zo weinig mogelijk verschil is tussen de verschillende veerpartijen. In de sierbevedering is de kleur wel altijd wat intensiever en vertoont daar ook meer glans. Lichte veerschachten en een meelkleurige aanslag zijn niet gewenst en zwart of wit in het gevederte of het dons zijn ernstige fouten.

Om deze kleur te kunnen fokken heb je veel ruimte nodig en kennis van de kleureigenschappen. De Buff kleur is een kleur waarbij je vooral moet kijken naar de donskleur in de borst en de kleur in de staart. Het beste resultaat zal bereikt worden wanneer de haan een tint donkerder is dan de hennen en vrij is van enig andere kleur. De kleur moet zo egaal mogelijk zijn. De Buff kleur wordt elke generatie lichter als je alleen

met lichte dieren doorfokt. Je ziet dan dat er lichte randen zichtbaar worden in de borstveren.

Rechts: Lichte randen in borstveren en lichtere vleugelpennen.

Hoe ik in aanraking kwam met dit ras

Vanaf mijn jeugd hebben wij thuis altijd wel kippen en konijnen gehad. Mijn vader was door zijn ziekte niet in staat arbeid te verrichten en had zo wat afleiding rond huis. Na het overlijden van mijn vader in 1985 heb ik het plan opgevat om zelf raskippen te gaan fokken en in 1986 liet ik mijn keuze vallen op de grote Buff Leghorns, die ik per toeval ontdekte bij de vader van mijn toenmalige burens. Ik heb toen bij hem een dertigtal broedeieren gekocht en heb die in een zelf gebouwde broedmachine uitgebroed. De kwaliteit was van Goed tot Zeer Goed en ik heb mij toen als leek laten vertellen dat ik iets zeldzaams in de kooi had zitten. Ik was meteen verliefd op deze dieren en ben toen ook direct lid van de Nederlandse Leghornclub geworden.

In 1988 ben ik verhuisd. Vanwege de geringere hoeveelheid ruimte om het huis moest ik toen overstappen op krielen.

Geen Buff Leghorns was voor mij geen optie en ik ben toen met behulp van Dhr. Schopman uit Borne op zoek gegaan naar Buff Leghornkrielen in Duitsland. We kochten daar een paar mooie dieren, maar die waren wel erg vatbaar voor ziektes. Ook de veerstructuur was wat aan de smalle kant en de kleur was wat te rood. Door mijn Duitse

dieren te paren aan een paar dieren die ik via Dhr. Tesselaar had verkregen, werd het helaas niet beter en liep de vitaliteit door onbegrijpelijke redenen verder achteruit. Andere dieren uit Nederland gebruiken was geen optie meer want die waren allemaal verwant aan elkaar. Er was toen nog maar één oplossing, Amerikaanse import.

Rechts: Burt Gaude met een Amerikaans Buff Leghornkrielhaantje in 1993. Wat opvalt, is de gele Buff kleur. Foto: Danne Honour.

In 1994 heb ik toen, samen met Dhr. Damen en Dhr. de Graaf, broedeieren uit Amerika laten overkomen. Door Dhr. Dröge ben ik in contact gekomen met wijlen Mevr. Banning Vogelpeel. Zij

had een heel archief met adressen van fokkers in Amerika waaronder ook van Amerikaanse Buff Leghornkrielen. Dhr. Hans L. Schippers heeft de import van de eieren voor ons verzorgd.

De proefzending van 8 eieren lifte mee met een andere zending op 30 april 1994 en een paar weken later arriveerden er nog eens 30 eieren. In totaal dus 38 eieren, waarvan er zestien uitkwamen. Daar waren we heel erg blij mee, vooral omdat we wisten dat broedeieren, vervoerd per luchtpost, een uitvalspercentage van 60 tot 70% kunnen hebben. Tijdens het vervoer door de lucht gebeurt het vaak dat de luchtkamers springen en dan zijn de eieren niet meer bruikbaar als broedei.

De jonge dieren werden bij mij thuis opgefokt. Ik had mijn hok daar speciaal helemaal voor vrij gemaakt en terdege ontsmet en opnieuw geschilderd. Ook was het hok voorzien van een nieuwe betonvloer. De dieren zaten vrij van andere dieren. In verband met ziektes en dergelijk moet je heel voorzichtig zijn. Maar er waren geen problemen en de dieren groeiden voorspoedig op. Na de opfok zijn de dieren verdeeld over 3 fokkers. Helaas zijn de anderen gestopt met de hobby en zijn daar geen dieren meer van.

Het waren zeer lichte dieren die erg kort in de staartpartij waren en waar nogal wat wit in de staart zichtbaar was. Hiervoor waren we gewaarschuwd; in Amerika wil men de dieren zo lichtgeel mogelijk hebben en daarbij nemen ze wat wit in de staart op de koop toe. Wit in de staart is in Nederland echter niet toegestaan en het was nog een hele klus om het uit de staarten weg te fokken. Ook de kleur is in Nederland wat donkerder gewenst, dus dat werd veel kuikens uitbroeden en goed selecteren op kleur.

De dieren kwamen van één fokker uit twee stammen die al meer dan 30 jaar oud zijn. Voor zover ik heb kunnen achterhalen kwamen ze van Richard L. Stauder of Indianola, Illinois (Chicago), en hij had zijn Buff krielen van Danne Honour. In Amerika zijn de Buff Leghornkrielen ook dun gezaaid en doordat de fokkers ver uit elkaar wonen, zijn ze veelal helemaal aangewezen op hun eigen dieren.

Maar goed, nu hadden we wel vreemd bloed waarmee we onze dieren konden vitaliseren. En als je dan toch Amerikaanse hebt, waarom zou je die dan niet zuiver blijven fokken. Een kennis van mij is toen bij het verbeteren gebleven van het Nederlandse type en ik ben zelf verder gegaan met het Amerikaanse type.

Rechts: Dit haantje haalde een F in 1997.

Ik heb meteen al een aantal combinaties gemaakt met Amerikaanse en Nederlandse type dieren. Daaruit zijn diverse zeer goede dieren gekomen die bruikbaar waren om zowel terug te paren aan het Amerikaanse als aan het Nederlandse type. Tevens heb ik toen een proefparing gedaan tussen een

Nederlands type Buff Leghornkrielhaan en een Amerikaans type Witte Leghornkrielhen. Uit de enkele eitjes van deze combinatie kwam maar één hennetje met al de Buff kleur in delen van de bevedering. Dat hennetje is terug gepaard aan een zuivere Buff haan van het Amerikaanse type. Ook de zuivere Amerikaanse Buff Leghornkrielen zijn onderling met elkaar gepaard, zodat we de twee stammen uit Amerika met elkaar hebben verenigd om een nieuwe stam op te bouwen. Daaruit zijn diverse mooie jonge dieren gekomen die aanzienlijk langere staarten hadden en een langere en rijkere zadelbevedering lieten zien. In de loop van de navolgende jaren zijn de Amerikaanse Buff Leghornkrielen zo verbeterd dat het zelfs een keer is gelukt om met een jonge haan een F-je te behalen.

Noodlottige ontwikkeling

Door een tekort aan ruimte is er kannibalisme in de stam geslopen en begonnen de kuikens al op een leeftijd van drie weken elkaar gewoon helemaal op te eten. Ik kan u verzekeren dat dit een probleem is dat alleen met veel moeite kan worden uitgeselecteerd. Ruimte was de oplossing en voldoende afleiding. Helaas heb ik dat niet en ik heb de jaren die daarop volgde grote verliezen geleden. Dieren die er wel doorheen kwamen waren zoveel beschadigd dat ze niet te showen waren. Uiteindelijk ben ik gestopt en heb alle dieren verkocht. Ik heb toen een paar jaar Zwarte en Buff Wyandottekrielen in de kooi gehad maar de Amerikaanse Buff Leghornkrielen bleven mijn gemoederen bezig houden. In 2005 ben ik weer op zoek gegaan naar dieren die ik in het verleden had verkocht, maar helaas. Er restte mij alleen nog maar om opnieuw te beginnen met kruisingen met de Grote Nederlands type Buff Leghorn en Nederlands type Buff Leghornkriel. Omdat we in Nederland ook problemen hadden met het aantal fokkers van het Nederlandse type waren er geen zuivere krielhanen voorhanden en moesten we wel gaan kruisen met de grote.

Rechts: F2 generatie Groot X Kriel.

Twee jaar later kreeg ik van Dhr. v.d. Streek een Wit Amerikaans Leghornkrielhaantje. Dit haantje heb ik gepaard aan een Nederlands type Buff Leghornhennetje van Dhr. Vlaardingerbroek. Daaruit kwamen leuke dieren met alle genen in zich om Buffkleurige dieren te kunnen gaan fokken. De hennetjes uit die F1 hadden mooie gele benen en een bijzondere vitaliteit en een zeer goede legeigenschap.

Links: Jonge Wit Amerikaans type haan x oude Buff Nederlands type hennen.

Rechts: De F2 uit Wit Amerikaans type haan jong x Buff Nederlands type hen oud.

Onder en rechtsonder: De F1 haan en hennen uit Wit x Buff.

Onder: In augustus 2006 kwam ik vlak bij mij in de omgeving een paar zuivere nakomelingen van mijn Amerikaanse Buff Leghornkrielen tegen van de import uit Amerika.

In augustus 2006 kwam ik vlak bij mij in de omgeving een paar zuivere nakomelingen van mijn Amerikaanse Buff Leghornkrielen tegen van de import uit Amerika. Het waren oude dieren van zes jaar oud. Ik heb deze meteen allemaal gekocht. De hanen met uitzonderlijke lange sikkelveren en zadelbehang heb ik in september 2006 nog gepaard aan het NL type hennetje van de heer Vlaardingerbroek. Ook de F2 Wit x Buff is aan de zuiver Amerikaanse haan gepaard.

Rechts: Haan van 2007.
Commentaar van Danne J.Honour: "Deze haan is echt heel mooi, met een rugstaartlijn, kam, kleur en staart zoals ik dat het liefste zie. Hij heeft een klein beetje wit op z'n vleugeldekveren, maar een top kwaliteit Buff Leghornkriel".

Ik ben nu een paar jaar bezig en heb nu dieren die er leuk uitzien. De kleur in de staarten kan nog wel beter en die moeten nog wat meer gespreid gedragen worden. De kammen volgen nog teveel de neklijn en kunnen daar nog op verbeterd worden. Bij de hennen moeten de kammen nog meer vallen.

Boven: Jonge hennen broed 2008, F4 uit de kruising wit x buff.

Via een forum op internet [The Classroom @ The Coop](#) ben ik in contact gekomen met een paar Amerikaanse fokkers die zelf veel ervaring hebben met de Amerikaanse Buff Leghornkrielen. Ik heb sinds kort contact met de meest bekende fokker uit Amerika Dhr. Danne J.

Honour. Hij is al vele jaren bezig met Buff Leghorns en hij heeft een hele verzameling beeldmateriaal. Ook heeft hij een aantal boeken geschreven; een daarvan '2008 Booklet Buff Coloration' gaat speciaal over het fokken van de Buff kleurslag, met o.a. op pagina 71 een artikel uit 1946 door J. A. DeBee en op pag. 210 een artikel uit 1984 door Burt Gaude. Dit boekje kunt u downloaden <http://www.aviculture-europe.nl/Buff-Coloration.pdf>

Via e-mail stuur ik beeldmateriaal over en weer en hij geeft aan de hand daarvan zijn mening en helpt mij met zijn fokervaringen en adviezen. Ik ben de Engelse taal niet voldoende machtig zodat alles in gebrekkig Engels gaat en soms wordt ik geholpen door vrienden en kennissen in de fokkerswereld.

Commentaar van Dan Honour over de Buff Leghorns op onderstaande foto's:

"Deze Nederlandse Buff Leghorn krielen hebben zeker het Amerikaanse type met holle rug en goed gespreide hoofdstaartstuurveren en sikkellengte. Hele mooie dieren om mee te werken. Het is interessant op te merken dat er dezelfde kleurfouten en zelfde resultaten komen uit de kruising met dominant wit. Ik heb dat geprobeerd bij zowel de groten als krielen Buff Leghorns. Ik ben het ermee eens; ik denk dat je alle genen al hebt die je nodig hebt om een goede Buffkleur te maken bij je kippen. Als je twijfelt, maak dan ook nog een lijn met de allerbeste Buff kleur haan die je kan vinden - ongeacht van welk ras - en kruis die met je allerbeste Buff Leghorn hen, en blijf selecteren op alleen maar de beste Buffkleur in deze lijn. Meestal missen de miskleurigen een gen, of ze hebben maar 1 dosis van het gen dat je nodig hebt om de goede genengroep te krijgen die het goede Buffkleurige fenotype (uiterlijk) geeft. Door een flink aantal te fokken, maak je het mogelijk om een percentage te krijgen met de meeste van alle Buff genen in homozygote (puur, compleet dus 2 doses, dus fokzuiver) vorm. Over het algemeen selecteer ik bij het samenstellen van de ouders op de egaalheid of één kleur over de hele kip (niet vlekkelig dus). Diegenen met meer pigmentatie (rijkere/diepere kleur) in het onderdons en de veernerf kleur in de vleugel en staart. Als alle kippen een foute kleur hebben, een foute kleur in gradaties naar minder kleur, dan moet er geselecteerd worden over meerdere generaties. Licht gekleurd hals- en zadelbehang kunnen mogelijk een verdunnings-gen zijn; wit gezoomde Buff veren in de vleugelbandjes (die boven de slagpennen) zijn een indicatie van Columbia; donker rood in schouders/vleugelboog kan Mahonie zijn, en wit in de staart kan dominant wit zijn. Mijn boekje over de 'Buffkleur' zal goede leesstof voor je zijn".

V.l.n.r.: Buff Leghorn kriel (Am. Type) 2007 - Oude Buff Leghorn kriel (Am. Type) 2001 - F3 Wit x Buff hen (Am. Type) 2007
Onder: Buff krielhen (Am. Type) 2007 - Buff Leghorn krielhen (Dutch Type) 2004 - Buff Leghorn krielhaan (Am. Type) 2007.

Helaas is het niet mogelijk om eieren of dieren te exporteren en te importeren. Danne en een paar andere fokkers waren zeer geïnteresseerd om met mijn dieren te kunnen fokken. Toen zij erachter kwamen dat ik in Nederland woon en het dus bijna onmogelijk is om materiaal de oceaan over te sturen, is dat een droom geworden.

Boven: Kuikens F4 uit diverse ouderparen.

Tot slot

Voor het komende seizoen heb ik een aantal adviezen gekregen van Danne J. Honour maar die zijn voor mij alleen niet uitvoerbaar. Omdat ik te weinig ruimte heb, is het bijna niet mogelijk om de Amerikaanse Buff Leghornkrielen in mijn eentje te behoeden voor de ondergang in Nederland en misschien zelfs wel in Europa. Het is noodzakelijk dat er meer fokkers komen die zich gezamenlijk voor dit mooie ras willen inzetten. Ook mensen die een aantal dieren willen opfokken in hun achtertuin zijn welkom, om zo eens terug te kunnen

vallen op een oude lijn. Hopelijk draagt dit artikel er toe bij dat er meer mensen zich gaan interesseren voor dit mooie ras.

Links: Mijn krielen worden af en toe broeds. Hier kon ik zelfs de haan er bij laten lopen, maar dat gaat niet altijd goed!

Ik wil iedereen bedanken die het mogelijk heeft gemaakt om dit artikel te schrijven.

Een speciaal woord van dank gaat uit naar Geri Glastra, Danne J. Honour en Elly Vogelaar.

**Copyright ©2008 Aviculture-Europe.
All rights reserved by VBC.**